

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

33. In Festo B. M. Magdalenæ, quadripart. Lachrymis cœpit rigare pedes
eius & capillis suis tergebat. Luc. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

nes irumpunt, & factam tectam illam custodientes, merito illud audiunt: *Vocaberis edificator sepium, avertens semitas in quietem.* Licet hi quandoque ab indisciplinatis vocentur. *Viri rixae* & *perurbatores*, quia nimirum eorum perditam libertatem perturbant & amputant. Ideo Propheta, ex quodam naturali sensu doloris dicebat: *Va mihi mater mea, ut quid me genuisti Virum rixae.* Quali dicat. Omnes me Vitum rixae vocant, & eis odiosum & opprobrium, quia nominationes divinas eis infuunt.

Hier. 15.

S. Bonav. edificator sepium fuit.

Talis edificator sepium & murorum, ad observationem perfectam regulae Minorum, fuit S. Bonaventura, restaurans dissipata, infirma confirmans, disupta consolidans, depravata convertens. Et quamvis Virum rixae eum nonnulli inclamarint, strenue nihilominus decretauit adversus venenosas oppugnationes temerariorum obtractatorum, qui impudentius ota solverant, & artificiosis calumniis belligerabant. Pugnavit scripto publico adversus quendam Giraldum de Abbatis villa, Theol. Magistrum, qui libellum perniciosum contra Minores ediderat. Atque ille non longe post, iusto Dei iudicio meritas sceleris penas dedit, paralyticus & miseranda lepra repletus, in quibus ærumnis vitam finivit.

Vide laurus Officium die 6. inf. Oñ.

Baruch. 5.

Ex his ergo omnibus satis liquet, quomodo in omni statu & gradu Lucerna fuerit, decem & octo annis Religionem S. Francisci in regimine illustrans doctrina & exemplis. Sed & postmodum evedus ad Cardinalitiam dignitatem, lucem toto orbe dedit, in Concilio Lugdun. difficultates tenebrosas dissolvens, quae in Ecclesia erant praesertim cum Graecis: ubi & praeclearam orationem habuit proposito illo themate: *Exurge Ierusalem & circumspice ad Orientem, & vide collectos filios tuos ab Oriente usque ad Occidentem.*

2. Reg. 21. Fuit hic Corvina Pont. dicitur Innocent. 7. 2. Reg. 1.

Tandem extingui visa est haec lucerna per æguitudinem lethalem anno ætatis 53. non sine luctu universalis Ecclesiae, ita ut passim diceretur cum lamento: *Exincta est lucerna Israel.* Nam & Pontifex Gregorius X. lachrymis ejus mortem est profectus, ejusque exequiis interfuit. In quibus Cardinalis Ostiensis Petrus de Tarantasia Ord. Praedic. missam celebrans & sermonem proferens, illud sumpsit: *Doleo super te Frater mi Lornatha.* Inter caetera autem, ejus commemorans gratias & dona, asseruit virtutem magnetis instar habuisse; quia solo visu & eloquio in sui amorem alliceret quocumque, ita ut illi mox cederent, ejusque sententias amplecterentur & consilium, & propterea ejus eloquia & consilia Graecis reducendis plurimum contulisse. Idcirco benedicta ejus lingua centum sexaginta annis post mortem integra & recens est reperta, & quae ac cor, & caput, in ejus translatione anno 1434. Atque ita de ipsa postumus dicere, quod ipse de lingua S. Antonij Paduani, quam 32. anno a morte repererat incorruptam. *O lingua benedicta, qua Dominum sem-*

per benedixisti, nunc patet quam grata ei fueris, quantique apud eum meriti! Haec dicens cum lachrymis, excolabatur eam.

Concludamus, & dicamus, per mortem non esse extinctam lucernam hanc ardentem, sed altius elevatam, ut luceat in perpetuas æternitates, & ut nos exultemus ad lucem ejus, non ad horam, sed in saeculum saeculi. Micat enim meritis, micat exemplis, micat gloria & luce aeterna supra horizontem nostrum. Micat Religioni, micat saeculo, micat caelo, micat toti Ecclesiae, tuncque Orbi, Tempori micat & Aeternitati. Ergo ad eum vota couvertamas.

O Lucerna ardens & lucens, illumina tenebras nostras, nostrum excute teporem. Accende ignem, quo ardens fuisti, in cordibus nostris terrenis & frigidis: ignem quem Dominus voluit te in terram mittere, dum in terra ageres. In caelum Te tunc elevavit, ut efficacius illum in terram mittere & caelo valeas tuis precibus. Errores ergo dissipata caliginosos in Ecclesia, doctrina tua, & luce, ac meritis, & effice, ut pravia tua luce ad lucem pertingamus aeternam.

IN FESFO B. MARIE MAGDALENÆ. Lect. 121

Lachrymis coepit rigare pedes ejus, & capillis capitis sui tergebat, &c. Luc. 7.

Praeclearum est, & seria consideratione dignum. Apostoli Pauli monitum, concernens eos qui peccatis quandoque se contaminarunt, vel etiam in illis indisciplinenter patem ætatis traduxerunt. Sic eos monet: *Humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae: Sicut enim exhibuistis membra vestra servire immunditiae & iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra servituti iustitiae in sanctificationem.* Idem est ac si dicat: Non impono vobis onus importabile a quo possitis vos exculare, sed propono & exopto a vobis id quod humanum, ad æquum & moderatum, ac facile est: ut scilicet eodem conatu, eisdem animæ viribus, eisdem quoque membris servite Deo studeatis, quibus antea peccato servivistis. Hoc obsequij impendite iustitiae & sanctificationi, quod impendistis immunditiae & iniquitati: Vniuscujusque membris ministerium quod exhibuistis vitij, nunc exhibete virtutibus. Si lingua affuevit antea juramento, mormuri, blasphemiae contra Deum, nunc affuecite eam sedulo ad Dei laudem & benedictionem continuam. Si os apertum fuit ad detractionem & scandalum proximi, nunc impendite illud serid ad ejus ædificationem. Si manus protendebantur ut aliena diriperent, nunc protendantur ut propria largiantur: si forte vindictae servierint aut immunditiae, nunc serviant charitati & puritati, corporisque macerationi. Si oculi ad illicita convertebantur, nunc ad flenda peccata flectantur, & in caelum revertantur. Si pedes

I. PAR. Quomodo Maria Mag. lachrymas dehis Christi regerit. Rom. 6.

pedes prurientes erant ad malum & ad vanitates, & prodige opes impendebantur; nunc alacres sunt pedes ad currendam viam salutis, & opes expendantur ad misericordiam inopum. Denique, si vires & ingenium, & aliaque dona naturalia in Sarnæ ministerio fuerant, nunc Dei obsequio sincere impenduntur. An non id iustum est? an non humanum, & humane rationi consonum? An minus poterat peti, ut eliberetur macula præterita, evaderet poenæ æterna, acquireretur gratia; simulque vita perpetua? Certe Propheta plus exigebat, dum dicit: *dicis: sensus vester fuit ut erraretis à Deo, decies tantum iterum converteretis requireretis eum.* Quasi diceret: Si lapsi estis, oportet fortibus resurgere, & deceptare cursum in stadio obsequii divini & veræ virtutis. Sed S. Paulus humane se accommodans imbecillitati, par solummodo studium erga Deum requirit illi quod fuit erga peccatum.

Hæc omnia considerans Magdalena peccatrix, ut exhiberet, juxta monitum Apostoli, membra sua justitiæ servire & sanctificationi, sicut exhibuerat, immunditiæ & iniquitati, celeri gressu accessit ad Dominum, & retinque retro secus pedes recumbens, oculosurgens ad scutum, capillos impendens ad ministerium, manus occupans per unguentum, os adhibens ad pedes oscilandum, cor offerens contritum & humiliatum. Hæc quidem in domo Simonis leprosi, ubi merita audire sibi esse remissa peccata. At nihilominus postmodum, ut etiam Prophetæ monito perfecte obloqueretur & quæ errata à Deo, decies tantum iterum requireret eum, post conversionem adit desertum, & in vastam altissimi montis speluncam se conferens, triginta annos impendit admirabili poenitiæ & divino obsequio ac amori, ab omni hominum disjuncta consuetudine: quotidieque per id tempus ad audiendas celestium laudes septies in altum ab Angelis offerebatur. Hæc post Christi mortem, dum elegit ad pedes Domini continuo sedere, tamquam eligens optimam partem; nunquam ab eis separanda, nisi separaretur à vita. Sed quoniam de prima ejus conversione nobis hic sermo, juxta Evangelicam historiam contempletur membra ejus feliciter sanctificationi servientia, quæ servierant impuritati. 1. Oculos lacrymis fluentes. 2. Capillos tegetes lacrymis lotos pedes. 3. Manus unguentum adhibentes. 4. Cordillectione ardentissimum.

Impuri prius oculi, nunc lacrymarum fontes sunt. Primo igitur consideratione digni sunt oculi Magdalene, qui cum prius fuerint impuri amoris faces, nunc sunt lacrymarum fontes. O quam uberes profluere rivulus hi fontes? Quam frequenter illa lacrymis & fletui indulsit in recordatione prioris vitæ! Sed pretiosæ hæ fuerunt lacrymæ, pretiosi rivuli quasi rivuli aquæ vivæ, quia potuerunt maculas & reatum mortis eluere, & in vitam usque æternam salire. Si non essent pretiosæ hæ lacrymæ & fontes his vi dolens & amo-

ris eductæ, non possuisset illas Dominus antequam retro secus pedes ejus erant effusa. Certe illas posuit Dominus in conspectu suo, & in conspectu Pharisei, & omnium astantium, aut accumbentium, dum dicit Simoni: *Aquam pedibus meis non dedisti, illa autem ex quo intravi non cessavit lacrymis rigare pedes meos.* Vide quam Christo gratæ sint hæ lacrymæ, ita ab eo collaudatæ, ita acceptatæ, non solum tamquam in lavacrum pedibus profusum, sed etiam velut in vitum ab ipso in hoc convivio convivis representatæ. Potuit utique Magdalena cum certitudine illad postmodum pronuntiare: *Deus vitam meam annunciai tibi, posuisti lacrymas meas in conspectu tuo.* Si teste Bernardo, *Lachryma poenitentium vitum sunt Angelorum*, quia his maxime delectantur tanquam liquore pretioso quem possunt offerre Deo, quidni etiam dicere possumus: *Lachrymæ poenitentium vitum sunt Regis Angelorum*, quandoquidem nihil ei offerri gratius potest? Audi S. Chrysol. *Pharisei nomum Christus intrat, non accepturus Indæcos cibos, divinam misericordiam largiurus: non accubuit pocula soporata melle, floribus odorata sumpturus, sed poenitentis lacrymas ex ipse oculorum fontibus potaturus. Delinquentium gemitus effudit, sicut lacrymas poenitentium Deus.* Hoc sciebat Magdalena, quæ eas cum fiducia recumbenti Domino offert in convivio, ut dignetur ponere illas in conspectu suo, & convivantibus proponere.

Sed non solum ad tempus eas in conspectu suo posuit Dominus, imò in æternam servat tamquam quid pretiosum, tamquam acceptabile sacrificium. Audi quod hac de re legimus in lib. de Virtutibus illustribus Ordinis Cisterciensis. Frater quidam pro peccatis contristatus, fletibus finem imponere recubabat, quia sine cordis contritione sciebat non obtineri peccati veniam. Cum verò, *Volumen timoris Dei, in quo sunt scripta Lamentationes Esaiæ*, salubri amaritudine diu ejus conscientiam amaticulset; per divinam gratiam *Membra charitatis Dei, in qua scriptum est Carmen*, facta est in devotione cordis ejus tamquam mel, dulcis. Nam in sua amaritudine solatus est eum Deus, quia nocte quadam vidit Dominum Iesum, quasi sacris vestibus indutum, offerentem sacrificium. Vertens autem se ad populum, tollebat calicem de altari, & cunctis adstantibus offerebat videndum. Nihil verò in illo erat præter lacrymas, quibus Magdalena ejus pedes rigarat in domo Simonis. Cumque Frater dicitus ad pedes Domini positus hæc videret, percunctatus est: *Obsecro Domine, cur ostendis calicem illum cum lacrymis?* Respondit Dominus: *Et scians gemitus quantum placeat cordis contritio, ad exemplum poenitentium tandem servavi lacrymas hujus peccatrix ad pedes meos poenitentis.* Hæc ibi.

Gratæ igitur sunt semper Deo lacrymæ; multiplicisque Magdalena dum fudit, semper quod desiderabat, impetravit. Lacrymis compassionis super Lazarum, ejus resuscitationem obtinuit.

Psal. 55.

Serm. 9.

Magdalena lacryma sacrificium Deo.

Erach. 8.

Qua peccatrix impetravit.

Luce. 23.
Ivan. 20.
Luce. 7.

Psal. 55.

Iob. 13.

Hom. 2. in

Psal. 50.

Fructus
lacrymarum
S. M.

Ex. 9.

Ambr. l.
6. in Luce
4am. 7.

Lachrymis doloris super Christum meruit confortium Crucis. Lachrymis amoris ad sepulchrum, meruit nuntium resurrectionis. Lachrymis compunctionis ad pedes Domini indulgentiam impetravit. Et hæc quidem plenissima fuit indulgentia, omnia eius obliterans peccata, ita ut propterea rursus possit dicere: *Deus vitam meam annuNCIAVI tibi, POSUISTI lacrymas meas in conspectu tuo; vel ut alia lectio habet: POSUISTI lacrymas meas in libro tuo.* Ad quem verò effectum in libro? Ad obliteranda peccata ibidem scripta ab eo cui dicitur: *Iob: Scribis contra me amaritudines, & consume-re me vis peccatis adolescentie mee.* Etatis ergo lubricæ peccata omnia lachrymis compunctionis delevit Magdalena retrò pedes Domini. Audi S. Chrysof. *Peccata tua in libro scripta sunt, lacrymas mitte, & parus liber invenitur spongia instar sunt lacrymae.* Magna lacrymarum est vis. Vis dicam? Martyrium munus est virtutis maximum quia Martyres sanguinem fundunt: at peccatores lacrymas fundunt. Et ut quanta sit vis lacrymarum intelligas, meretrix illa sanguinem an fudit? Lacrymarum fontes fudit, & sic peccata diluit. Hic ergo primus fuit fructus lacrymarum Magdalene: non enim solum illis abluit pedes Domini, sed & animam suam à sordibus peccatorum emaculatam reddidit. Nam ideo lavit pulverem pedum Christi lacrymis suis, nec pedes illi ob peccata sua pulvere aspersi, contra ipsam tandem testimonium darent, & pulvis ille excuteretur in eam in opprobrium sempiternum. Sic enim dixerat Dominus Apostolis quot mittebat ad animarum conversionem: *Quicumque non receperint vos, etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos.*

Propterea monerat S. Ambrosius lib. 2. de penitentia Magdalene exemplo, ut lacrymis pulverem istum & peccata nostra diluamus; Ita ipse loquitur: *Absterge lacrymis peccata tua. Sic mulier in Evangelio factorem sui erroris absterse, sic culpam diluit, dum lacrymis pedes Iesu lavit. Vinam mihi quoque lutum pedum tuorum referves Domine Iesu, quos dum in me deambulas coinquinasti. Vinam sordes vestrorum tuorum detergenas mihi offeras, quas ego actu meo totis affixi gressibus. Sed unde mihi aqua vina, quæ tuos possim lavare pedes? Si aquam non habeo, habeo lacrymas, quibus dum tuos pedes lavo, vinam me ipsam diluam; & mihi dicas: Dimissa sunt ei peccata multa, quia dilexit multum.* Rursum idem S. Ambrosius inquit, cur non lavit pedes suos Christus cum discipulis suis in ultima cena? Respondet huic ipse quaestioni: *Ideo non lavit, quia nobis servabat eos lacrymis lavandos.* Sed an forsitan ideo non lavit, quia jam à Magdalena loti erant & terti, & nemo pretiosius eos lavare posset nemo purius tergere?

Sed quoniam hanc æquare non possumus, quæ omnibus magisterium præstitit, non solum lacrymis lavando pedes Domini & eos tergendo, sed etiam pretiosè unguendo) rogemus ut lacrymas det compassionis super nos, sicut super Lazarum, qui figuram gerebat peccatoris. Lacrymas ejus acceptabit Dominus pro nobis, quando quidem nostræ desine lacrymæ; dignabiturque venire ipse, & super nos illachrymari, ut abstergantur peccata nostra ut dissolvantur vincula, ut factor abstergatur cada verosus, & reddatur vita ac salus; sicque transeamus antea vincti; de sepulcro ad libertatem, de tenebris ad lumen de operibus mortuis ad vitam & gratiam spiritualis resurrectionis. Hoc potest Christus voce sua efficere, hoc Magdalena lacrymis suis impetrare si mores mutare velimus, & eam cum devotione crebrò invocare.

Audi hujus rei memorabile exemplum ex Chronicis Carthusianorum. Quidam Stephanus nomine, Flander natione, Clericus in faculo, omnibus erat deditus flagitios, nec ea que salutis erant, audire volebat. In beatam tamen Magdalenam Dorlandi singulari ferebatur devotione, in cuius honorem quotannis jejunabat in vigilia festivitatis ejus. Cum autem semel Magdalene tumulum visitaret, lacubus apparuit ei ipsa, nec ex toto dormienti, nec ex toto vigilant, lugubres gerens oculos quasi lacrymis immadentes, duorumque Angelorum à M. Magdalenæ & à sinistra sustentabatur præsidio. Dixit que ipsi: *Quare, o Stephane, indigna meis meritis facta rependis? Cur labiorum meorum instantia nullam compunctionem movens? Ex quo amore meo flagraasti, unica sui pro te in caelis apud Deum mediatrix & advocata. Surge ergo, conscientia noxas detege, & penitentiam age, nec ego te deseram, donec Deo plene fueris reconciliatus.* Mox ergo ipse tantam sibi sensit infundi gratiam, ut in animam induxerit sese Dei perpetuo mancipare obsequio. Itaque seculo abrenuncians, aliis & penitentia & perfectissima vitæ exemplar fuit. In ejus autem morte visa est Maria, Magdalena juxta feretrum cum Angelis distare, ac ejus animam quasi columbam candidam, cum laudibus in caelum efferre. Nimirum is qui fuerat antea tanquam niger corvus crocians, intercessione Magdalene recensitus est inter columbas lacte lotas; qua resident juxta fluenta plenissima lacrymarum.

Secundò contempletur capillos Magdalene. De quibus dicit Evangelista: *Lacrymis rigabat pedes, & capillis capitis sui tergebat.* Quia illi capilli serviant vanitati & peccatis (vexillum enim superbia fuerant & vanitatis, multa scilicet animas implexerant, & ad luxuriam pellexerant) ideo vult ut jam serviant Christi obsequio, & dedicat eos humilitati ac veritati. Nihil enim vult ultra apud se manere impurum, nihil quod in Redemptoris non vertatur obsequium. Ideo impuritate criminum lavanda lacrymarum, sicque eos lotos impendit ad Domini pedes tergendos. De hac re loquitur S. Chrysiologus. *Capillis capitis sui tergebat pedes Domini, ut juxta Psalmistam verticem capillis, ex quo ambuleverat in delictis suis, in*

II. PAR. Cur capillis suis terget Christi terget.

Psal. 67.

Serm. 98.

Janiti.

sanctitatem tali reverere servitute. Verè servitus humilis & Christo gratissima, quam Christus coram Pharisæo sic collaudat: *Intra vi domum tuam, aquam pedibus meis non desisti; hac autem lachrymis rigavit pedes meos, & capillis capitis sui revexit.* Hoc amplificans S. Paulinus sic alloquitur Pharisæum: *Tu Pharisæe, pedes Christi nec lino, illa crine deteristi. Quæ tu indignè nec manibus contingere voluisti, illa oculis & crinibus mulcere non desisti.* At certe tu potius hoc ministerium in domo tua hospitale recepisti, si vel exemplo Patrum sus hospitale servas. Sed sufficit tibi ad superbiam sagitare Patrem Abraham, & ideo te illa prævenerit, qua affectu fidei se potius Patri sui filium comprobavit: à quo te degenerem etiam ista inhumanitas arguit, quæ designatus es lavare pedes Domini, cum & Abraham Angelorum & Dominus lavavit & servulorum.

Felix igitur Maria Magdalena, & sapiens, felices quoque capilli ejus, qui cum antea fuerint aulis laqueus, & quidam luxuriae nidus, nunc illis colligat sibi Christum, vel potius se Christo illis colligat. Certe de ea verè Christus potest dicere:

Epist. 4.

Cant. 4.

Matth. 10.

Luce. 21.

Vulnerasti cor meum in sino crine colligens, in uno oculo tuorum. Quasi dicat: Vnicuique & factu oculi in me, & uno loto crinum tuorum potuisti me vulnerare, ad me accurrens charitate vulnerata, fientem oculum in pedes meos convertens, & crines impendens ad resurrectionem. Itaque quod dicitur, *in uno crine, id est, uno flocco crinum, sive in una trica* quæ multi crines colligantur in unum. Sic cum de septem crinibus Sampsonis fit mentio, per septem crines intelliguntur septem trica & flocci colligantes crines Sampsonis, ut patet ex septem interpretibus. Solent amantes magnificare capillos amantur suorum, immò & illos pretiosè servare, si quos in pignus amoris possint ab eis habere. Ita maximi facit Christus Magdalene amantis capillos, sic sibi amosè impendens & dicatos. Res quidem vilis capillus videtur, cum & capitis sit quoddam excrementum: Quam tamen Deus fecit crines Sampsonis notum est ex historia ejus. Non enim solum erant ornamentum capitis ejus, sed etiam Spiritus S. habitaculum, & omnium donorum tibi à Deo concessorum symbolum. Quanto magis æstimandi Magdalene crines, quibus tale Christo obsequium præstitit, quibus dignatus est imple tergi? Certe, vel ex ejus solo actu miram poterant elicere sanctificationem & virtutem. Vnde si de omnibus electis dicitur: *Capillus de eorum capite non peribit*, quia omnes à Deo specialiter numerati sunt, nec inanis est coram Deo ullus eorum, & in resurrectione omnes reddentur, ut cum corpore glorificentur: quid de capillis Magdalene ita sanctificatis dicemus? An ullus illorum peribit? An non specialiter à Domino numerati sunt? An non specialis gloria in resurrectione corporis in illis resurgit coram electis Dei? Propterea etiam hodie aliqui ex his capillis pretiosè asservantur in Ecclesia, quæ ei dedicata est in eo monte, ubi

penitentiam totà vitâ egit, in quo & omnes capillos perfectissimè Christo dedicavit, capillos inquam, omnes tam corporis quàm spiritus. Solent enim per capillos, tanquam per quoddam symbolum cogitationes in Scriptura S. designari, quas pedibus Christi totà vitâ consecravit & substravit Magdalena, & nos id ipsum facere docuit:

Hinc ad exemplum Magdalene penitentis, & Virgines Christo sese offerentis Virginitas claustra ingredientibus, & vitam novam profitentibus, capilli ingredientibus, quos pedibus Christi jam censentur ingredi, advolvère, non solum significantes se in illis nolle ultra gloriarì, sed etiam omnem intentionem & cogitationem se illi voverè quem Sponsum eligunt. Nam & olim quoties vir aut mulier se Deo consecrabant, ut essent Nazareæ, oblato sacrificio tondebantur. Hæc enim sunt verba Dei ad Moysen:

Tunc radetur Nazareus ad osinum tabernaculi fedelis casarie consecrationis sua, tolletque capillos ejus, & ponet super ignem qui est suppositus sacrificio pacificorum. Sic scilicet consecrabatur Deo casaries.

Propterea etiam qui monastico instituto olim addicti erant, prius tondebantur, ut docet S. Dionysius, Hierarchiæ Ecclesiast. c. 6. parte 2. & 3, ubi dicit: *Tonsura crinium, vitam mundissimam significat, & nullatenus fuciatam, qua nullis fatis coloribus animo indolis deformitatem exornet, sed ipsa in se ipsa ad exactam Dei similitudinem properet.* Sed & Vestales olim Virgines ad arborem, Lotos dictam, capillaturam suspendere solite erant, illiusque arboris fructus adeo suaves fuisse dicuntur, ut non possent divelli quicumque eorum suavitate degustassent, quin & patriæ oblivionem arbor illa inducebat. Certe Magdalena ad arborem crucis suam suspendit capillaturam, cujus fructus suaviores sunt quàm arboris Lotos, illique adhærens arbori, oblita est prioris vitæ, omniumque affectuum terrenorum. Quapropter cum capilli, ut diximus, Symbolum sint cogitationum, de ea rursus verum est illud: *Coma capitis tui sicut purpura Regis vincula canalicibus.* Quasi diceremus: Cogitationes tuæ purpureæ sunt, sicut & Christi caro purpurea est in cruce, est enim ipsa velut purpureum paludamentum Regis nostri: tu verò de illa purpura semper cogitas, & in vulnere ejus canalicibus capillos animi tui, hoc est cogitationes immergis, ut eadem tinctura amoris divini, eodem purpureo colore imbuantur. Iterum hic Magdalene imitabantur animæ piæ, quæ nihil aliud cogitant, nihil aliud se scire profitentur nisi Jesum & hunc crucifixum, in vulnere ejus hærentes & sanguine ipsius se continuo respergentes, foventes memoriam & vulnere ejus, & crucis tanto amore pro nobis effusi.

Num. 6.

Et olim casaries Deo consecrabatur.

Virgines Vestales ad arborem suspendebant capillaturam.

Cant. 7.

Concludamus de his Magdalene capillis, & consideremus quàm longè feliciter finem consecuti sunt, quàm capilli Abalonis, licet simili quondam servierint vanitati. Ecce coram oculis nostris pulcher inter adolecentes Abalon; Ecce & Magda-

Magdalena speciosa inter juvenculas: ambo propter speciositatem sunt celebres, ambo propter crines & caesariem: utrobique mundanae gloriae & lasciviae instrumentum capilli, utrobique indiscriminatas animas adducunt discriminati crines. Sed vide differentiam, finemque longe diversum. Magdalena capilli ad arborem vite *Is s v x* religantur, & quot ibi crines tot sunt vincula quibus Christo corejus colligatur. Sicque sunt instrumentum venae, qui prius vexillum erant lasciviae. At verò caesaries Abilatonis sic ei tandem laqueus perditionis, dum ad funestam arborem capilli casu colligantur, ubi miser pendulus haeret inter terram & caelum, utroque indignus. Sic à coma arboris coma capitis eius tenetur, ubi paternum diademata gettare ambiebat: ibique lucet justitia Dei, dum tot creaturae Deo famulantur ad ejus vindicandam ambitionem. Multos adducit, crines ligant, arbor suspendit, ramu vindicant, terra non vult ultra patricidae gressus suscipere, immò & loab transfigit, qui à Patre vineam antea impetrarat. Sic adimpletur illud: *Convertetur iniquitas ejus in caput ejus, & in verticem ipsius descendet.* Omnis plangendum adolescentem, adolescentem florem, qui adeo extremam venit in fortem! Seipsum agnoscere noluit, & suam deslere noxam, ideo tot lachrymis à Patre desleitur, & quidem inconsolabiter: *Quia sciebat ei obstruam exitum de ventre mortis mole criminis,* inquit S. Bernardus.

Comparatio Abilatonis & M. Magdalene & differentia.

Psalm. 7.

Cum Magd. non poenit. cu Abilaton e pereunt.

Lib. de cultu femininarum.

se effœmiant, apertam professi mulierositatem, ut loquitur Tertullianus? Audiunt ergo viri, audiant & mulieres monitum S. Paulini ad Severum de Sampsonis & peccatrix capillio: *Habeant sancti capillos, quibus juxta illam Evangelicam peccatricem vestigia Christi tergant, & sapientia rebus implicentur, ut aliud nisi sapientia amare nisi virtutem amplecti, nisi pudicitiam osculari nesciant, & ut extremo saltem rare verbi caelestis aspersa dicant: Ros qui abs te est, sanitas est nobis. Ornet Christi gratia, non capilli, castitatis gemma, non lapides; & operam in his, non odorum flagret unguentum. Meminerint se filias illius Regis cuius gloria est ab inuis; intelligant cur Apostolus eas velari voluerit, propter Angelos illos ad seductionem paratos, de quibus Sancti judicabit.* *1. Cor. 6.* Hi enim perulantius infirmiora vasa perierunt, sicut non Adam sed Evam coluber est aggressus. Alioqui ea unguento delibuit, & qui gloriantur in criminibus. Hæc S. Paulinus.

Lib. de velo Virg.

Epist. 4.

1. Cor. 6.

Tertio, contemplemur manus Magdalene cum unguento precioso ad unguendos pedes Domini. Hæc jam lachrymis laverat, & capillis tulerat, non quod intem deesset (nam quæ atulerat unguentum preciosum, etiam insecolum aut sudarium habere poterat) sed capillis propriis obsequium præstare Domino in satisfactionem prorsus culpæ volebat. Nunc ulterius progreditur, & pedes lotos honorat unguento odorifero. An queris rationem? Inprimis, dici potest ex more antiquo convivii id fecisse, quandoquidem mos fuerit olim convivias unguendi. Hoc colligitur ex verbis Domini ad Simonem: *Caput meum non unxisti.* Significat Dominus hoc non esse inolitum, dum convivias liberaliter & liberaliter exciperentur. Confirmat & illud: *Dum esset Rex in cubiculo suo, nardus mea dedit odorem suum virgati.* Idem est, ac si diceretur: Dum Rex in mensa recumberet, unguento nardi odorifero eum perunxi. Sumebant enim antequam cibum recumbentes in lectis, cubito innixi, & in orbem circum mensam positi. Inde quoque colligere potes, quam facile mulier ad pedes recumbentis retro accedere potuerit, tum ut uberimis lachrymis diluere, tum ut capillis tergeret, ac deinde unguento perungeret. Sic iterum accessit hæc Magdalena ad Christum recumbentem, habens unguenti preciosi alebatrum, & effudit super caput recumbentis, & repleta est domus tota odore. Atque etiam tunc pedes unxisset indicat Joannes, quod à more conviviarum illius temporis non fuit alienum.

III. Pars.

Cur unxerit pedes Jesu.

Olim fuit moris unguere convivias.

Cant. 1.

Math. 26.

Joan. 17.

Vidit hæc S. Magd. fuit mystica.

Sed quoniam Magdalena non unxit hic caput, quod magis solitum fuit, sed tantum pedes Domini, ideo unctio illa non tam convivialis pro more ordinario, quam mystica fuit & sacra. Hoc enim singulare in Magdalena reperitur, quod ad Christum advenerit non ad querendam corporis sanitatem, ut alij, de quibus passim in Evangelio, sed purissima in Evangelio, sed purissima intentione

Hone ad querendam peccatis suis medelam, animæque sanitatem. Caput ergo si modo non unxit, humilitas in causa fuit & ob peccata conceptus pudor erubescencia. Non fuit ausa ad caput Christi venire, sed lachrymis pedes lavit, quasi vix etiam in salutem stabilem, inquit Origenes, Propterea etiam retrò lecus pedes Domini venisse, dicit Evangelista: Quia reus animus post tergum stas ad veniam qui per culpam nocuit se oculis fiduciam perdidisse, inquit S. Chrysologus ser. 93. Venit ergo satisfaciens Deo, non homini placitura: venit pietatis illa, non voluptatis exhibitura convivium. Itaque beatæ manus Magdalena preciosa nunc ferunt unguenta pedibus Domini, significatione mystica.

Primo, ut manus quæ antea fervierant peccato per impuros tactus, nunc ferviant iustitiæ, non solum capillos adhibendo ad tergendam sordes pedum Domini, sed etiam unguento illos cum pietate, & cum puritate tangendo. Inique ergo murmurat Pharisæus: Hic si esset Propheta, sciret utique quæ & qualis est mulier quæ tangit eum. Mulieres malæ tactus vitæ male concium, parem polluit, suspectum notat, hominum malæ voluntatis infamat: cæterum peccatrix fit bona, fit sancta, fit innocens, cum tetigerit venia Largitorem. Stercora contingunt, sed non inquinant Solem. Medicum, cum tangit vulnera, purredo non polluit. Iudicem, quamvis tangat reus, non potest maculare, cum supplicat. Sic peccator, cum Dominum tangit, non Dominum sordidat, sed ipse & peccato caret omni, & subito rapit sanctitatem. Probat hoc mulier in profluvio sanguinis contenta, quæ ut tetigit fimbriam Domini, non fimbriam polluit, sed ipsa mox inquinamento vetusta caruit Passionis. Ita hic ratiocinatur S. Chrysologus serm. 94. Rectè ergo mulier unguentum, quod sibi antea turpiter exhibuerat, jam Christi pedibus laudabiliter offerebat: ut quicquid fervierat ad vanitatem & ostentationem molliemque carnalem, jam ferviret ad sanctificationem & satisfactionem.

Secundò, ideo unguentum preciosum tulisse censenda est, ut factorem peccati, quo Deo maxime displicuerat, quantum in se est, hoc pietatis obsequio odorifero extinguat. Immo & factorem extinguere parat, quem totj dederat civitati impura sua conversatione, ita ut diceretur de ea: Ecce mulier in civitate peccatrix: De illis nimium erat, qui disfluens ad omnia oblectamenta dicunt: Unquentis nos impleamus, non praterant nos flos nostri temporis: coronemus nos rosis, antequam marescant; nullum sit pratum, quod non pertranseat luxuria nostra. Sed dum unguentis odoriferis se replent, & rosis coronant, non nisi factorem exhalant coram probis & sapientibus, contemnunturque & conculcantur; Nam, quasi sterco in via mulier fornicaria conculcabitur. Nihil nempe illa vilis, nihil despicabilis, uihil foetidus. Atque ut dixit S. Chry-

sol. Sepulchra sunt meretricum arvensoria, cum multo factore multa putredine sunt repleta.

Tertiò, hoc unguento odorifero dare vult exemplum poenitentia: omnibus peccantibus, & illos suo odore ad Christum attrahere. Replevit enim totam domum odore hujus unguenti, hoc est totam Ecclesiam, imò & cælum totum. Ideo potest dicere: Dum esset Rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suavitatis, quia Christum Regem gratia & gloria hoc odore attraxit ad sibi impertendam peccatorum remissionem, simulque Angelos ad contemplandam odoriferam ejus poenitentiam, humilitatem, charitatem. Denique hæc unguenta Magdalena in hunc usque diem spirant, & in secula spirant odorem suavissimum, ita ut illi dicere possint, quælibet animæ poenitentes: Visite me post te, curremus in odorem unguentorum tuorum.

Quartò, precioso hoc unguento ungit pedes Domini, quia jam agnoscit quæ illi sint speciosi, quamque preciosi. Novit jam illud: Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, & evangelizantium bona! Rom. 10. Agnoscit se tenere pedes illius de quo scriptum est: Egredietur diabolus ante pedes ejus, ante faciem ejus ibit mors. Ideo & ipsa jacens ad hos pedes liberatur à dæmonis servitute, liberatur à peccati morte, & propterea ei dicitur: Vade in pacem. Itaque quod facit hæc mulier, non est molles & carnalis obsequi, sed plena humanitatis est Sacramentum, inquit S. Chrysologus, quia in capite Christi Deus est, in pedibus evangelizantium pacem, per quos prædicatus venit ad fines terra. Beatæ ergo manus hujus mulieris, non quod candidæ sint, aut gemmis ornatae, aut monilibus brachiolisque fulgidæ, sed quia unguentum ferunt omni sæculo duratorum in odore, totque mysterijs & sacris significationibus repletum in veritate.

Postremò contempletur cor Magdalena at densissimo flagrans amore: Hunc amorem producit oscula pedibus impensa Domini, & toties repetita: Hæc ex quo intravit, non cessant osculari pedes meos, inquit Dominus. Non est locuta Maria ingrediens ad Dominum, sed tamen omnis ejus acio tacta est eloquio. Clamabat corde, ore dum figit oscula. Præ vehementissimo dolore cordis, præ contritione & confusione grandi, ne verbum quidem promit, sed intus animus se premit: & quia non potest dolor verbis exprimi, aut amor, vult ut illum eloquantur, quoad fieri potest, lachrymæ & singultus: capilli, & unguenta, pedum, que repetita oscula. Est autem osculum symboli vel reconciliationis, vel amicitia, vel reverentia, vel devotionis. Omnia hæc in Magdalena reperuntur, quæ osculatur pedes Domini in signum reconciliationis, in signum reverentia, in signum pietatis & devotionis, in signum denique perfecti amoris. Dicitur videtur cum S. Paulo, illum amemus, quem amare debitu est. illum osculemur, quem oscu-

Tract. 35. in Martio.

Sap. 2.

Ecclesi. 9.

Hom. 29. ad pop.

Cant. 1.

Rom. 10.

Abac. 3.

IV. PARS.

Quomodo

Mag.

multum dilexerit.

Oscula

quæ

symboli.

Epist. 4.

quem

esulavi castitas est. Illi subijciamur, sub quo jacere est supra mundum stare. Propter illum deiciamur, cui cadere resurrectio est. Illi commemoramur, in quo vita est. Hæc erat loquela cordis & amoris ejus ad pedes Domini. Ferebat illa alabastrum visibile, unguento pretioso plenum: sed ferebat & alabastrum invisibile Spirituali unguento invisibili refertum, cor plenum scilicet aromaticis speciebus contritionis, & unguento amoris, mirum spirans odorem.

Hom. 6. in
Matth.

Enas in secreto mentis agitabat, multo erant ferventiora illius extrinsecus faciebat, multo que majora qua tantummodo Deus ipse cernebat, inquit S. Chrysostomus. Ideo Dominus testatur de ea: *Remissa sunt ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* O præclaræ veritatis & sapientiæ, quæ falli nequit, aut fallere, testimonium, coram omnibus datum. Certè si cor ejus penetrare potuissent, qui malè de ea judicabant, & sinistrè omnia interpretabantur, invenissent in corde ejus scriptum hoc Elogium *Dilexit Multum.* Non dicuntur ei peccata remissa, quia flevit, quia tristis, quia capillos impendit, quia unxit; sed quia *dilexit multum*: omnia ista operabatur inus ardens dilectio, nam & ista omnia exigua forent, nisi à dilectione procederent.

Omnium
testimo-
nio S.
Magd.
dilexit
multum.

Neque solum Dominus, sed etiam quicumque postmodum Magdalenam contemplati sunt, aut eam ea sunt perhiberi, testimonium potuerunt ejus dilectionis perhibere.

1. Interroga Discipulos, quid de Magdalenâ sentiant? Respondebunt tibi: *Dilexit multum*, quia in die Passionis ardens amore adhæsit Cruci, cum nos frigidus pavor huc illic disperdisset: & præ dilectione non sufficit ei semel Domini pedes tergere, sed & caput & pedes unxit jam instante Passione, quasi illi valedicens, quem diligebat anima ejus, & præveniens unctionem sepulture.

Matt. 26.

2. Interroga Lazarum fratrem, ac Mattham sororem, quid tandem sentiant, de sorore sua Magdalenâ, quem antea nullis monitis avertere potuerant à lubricis viis? Respondebit tibi Lazarus: *Dilexit multum*, quia sua dilectione vitam mihi à Dilecto suo impetravit. Respondebit idem & Martha, quæ non poterat eam vel ad moraliam separare à pedibus illius, quem diligebat toto corde, ab ejus ore haurire verbum vitæ.

3. Interroga Matrem Domini, quid sentiat de Magdalenâ? Respondebit: *Dilexit multum*, quia & individualè mihi se præbuit comitem, dum Filius meus procederet ad Crucem, & Cruci mecum adstiterit usque in finem, ejusque lachrymæ lacrymis meis semper comites fuere.

4. Interroga alias mulieres Evangelicæ, quid judicent de Magdalenâ? Respondebunt: *Dilexit multum*, nobis enim abeuntibus à monumento, illa noluit recedere, ibi flens præ amore, & huc illic circumspiciens, ut illum inveniret, quem dili-

gebat anima ejus. Quæsit & inventi-

5. Interroga Angelos, quid sentiant de Magdalenâ? Respondebunt: *Dilexit multum*, quia vidimus eam sepulchro adherentem præ amore, & discipulis ac alijs mulieribus recedentibus non recedentem, & allocuti sumus eam ut consolaretur, sed nemo poterat tergere ejus lachrymas, nisi manus illius quem diligebat, præ cuius amore plorabat; quærebat Creatorem, nulla eam poterat consolari creatura.

6. Interroga rupes & abores, cum quibus triginta annos egit in solitudine, quid de Magdalenâ dicant? Respondebunt: *Dilexit multum*, audivimus enim crebrò ejus clamorem præ amore & dolore, ob absentiam Dilecti. Echo amoris & doloris inter abrupta petrarum sæpius resonabat.

Videte ergo licet ex his, quam meritò cordi ejus circumscriptum dicamus illud Christi Elogium, *DILEXIT MULTUM.* Etenim dilexit multum in conversione, quia ejus cor ardens erat amore, lachrymas stillans odoriferas, sicut solent rosæ in distillatoria fornace: *Factum est cor ejus tamquam cera liquefctens*, ut in illo imprimetur sigillum divini amoris & imago perfecta illius, propter quem priores omnes relinquebat amores, ornatus monilia, & quæcumque mandus æstimat. Dilexit multum post conversionem, quocumque sequens Dominum, & ad pedes ejus hærens, in triclinio, in patibulo, in sepulchro, in deserto. Sinitio conversionis ei dictum est, *Dilexit multum*; quid post tot annos, quibus semper crevit in dilectione & sanctitate? Dilexit ergo constante & perseverante amore, ab eo tempore quo illum testata est lachrymis, unguento, osculis, capillorum unctione: nam ex eo tempore nunquam interruit ejus amor, sed increvit. Sed dilexit multum in vita, & in morte, donec pertigit ad consummatam dilectionem in beata æternitate. O beatam cor, seraphico nunc incensum amore, sine dolore!

Beata Magdalenâ, ô Prenitens sancta, concede nobis mutuo lachrymas tuas, ut eas valeamus Domino offerre, quia proprias nequimus reperire. Concede & capillos illos beatos, quibus Domini pedes valeamus tergere, nosque illi, & ipsum nobis, felici vinculo colligare. Præbe & mutuo unguentum tuum odoriferum, quo & ejus pedes & caput valeamus ungere, ut illius odore nostrorum fetor dissipetur peccatorum, sicque Christi bonus odor in nobis fiat in acquisitionem vitæ. Denique, da nobis pattem flammæ & cordis tuo existentis, qua accendamus vera dilectione, & Christum sequamur, facti Deum amoris, tuo præcunte exemplo, in nostra conversione, in vita, in morte, in tota denique æternitate.

* * *

ORA.

ORATIO AD S. MAGDALENAM 30. versibus confans: In honorem annorum 30. quos in deserto peregit.

Dulcis amica Dei, lachrymis instillare nostris, Atque humiles atterere preces, ne frange salutem...

monio Ecclesiam Sponsam dilectissimam. Hoc vero matrimonium inchoatum fuit incarnatione, restitutum in cruce, consummandum tandem perfectum in glorificatione.

Psal. 66.

Inter hos ergo filios Primogeniti dicuntur Apostoli, quia primi femine incorruptibilis verbi Ecclesiae a Christo Domino sunt geniti...

Quare vocati Primogeniti.

Psal. 44.

Olim Primogenitura inter Fratres maximi fiebat, variisque erat adornata privilegijs. Hinc ex utero contendebant Jacob & Esau de Primogenitura.

Privilegia Pri- utero contende- bant Jacob & Esau de Primogenitura.

- 1. Constituebatur primogenitus tamquam familiae Princeps & Dominus. 2. Sacerdotium primogeniturae annexum erat. 3. Ius ad hereditatem duplicem, vel ad principalem speciale habebat. 4. Ius quoque ei compete- bat ad paternam benedictionem.

Hae omnia satis patent in Esau & Jacob; quia cum Esau vendidisset illi jus primogeniturae, mater ei tradidit vestes optimas & odoriferas Esau, quas fuisse sacerdotales, multi sacri Interpretes docent.

Gen. 27.

Simili modo dicimus Apostolos esse Fratres nostros Primogenitos, quibus specialis benedictio data est a Christo in familia sua, specialeque jus & auctoritas alios dirigendi & gubernandi: quia constituti sunt Principes nostri, quibus debemus incurvari & submitti. Hoc est quod dicitur: Constituit eos Principes super omnem terram, memores erunt nominis tui Domine, Propterea populi confitebantur tibi

Applicantur Apostoli.

Psal. 44.

IN FESTO S. IACOBI.

Lect. 32. in part.

Ego primogenitum ponam illum, excelsum pra Regibus terra. Psal. 80.

PARS I. Varij tituli dantur Apostolis a SS. Patribus, de prompti ex sacris Literis. Vocantur enim Principes Ecclesiae. Legati pacis Filij columbae, Angeli veloces, Praecones veritatis, Satores immortalitatis, Dictatores fidei, Amici & Filij Sponsi, Legisla-

Apostoli vocantur Primogeniti.

Centi hi, alijque innumeri tituli jure eis competunt. Caeteris autem nunc silentio involutis, attribui merito dicimus eis hunc titulum gloriae & honoris, PRIMOGENITE INTER FILIOS DEI. Hoc ut plenius intelligamus in memoriam revocandum est id, quod saepe sacrae Literae nobis indicant, Christum scilicet deponasse sibi sacro matri-

Temus II.